

Poreska politika u vreme COVID-19 u Srbiji i njen uticaj na ekonomiju

Tax policy at the time of COVID-19 in Serbia and its impact on the economy

Prof. dr Vesna Aleksić

Pravnog fakulteta Univerziteta Privredna akademija u Novom Sadu, Srbija /
Faculty of Law, University of Business Academy in Novi Sad, Serbia

orcid.org/0000-0003-3597-4254, e-mail: valeksic08@gmail.com

Rad primljen / Received: 01.08.2021, Rad prihvaćen / Accepted: 09.11.2021.

Sažetak: Svetska zdravstvena organizacija je proglasila pandemiju koronavirusa COVID-19, koja utiče na živote mnogih ljudi širom planete. Suočavamo se sa zdravstvenom i socijalnom krizom svetskih razmera. U svim zemljama u svetu, izvršne vlasti su propisale programe ekonomskih i poreskih mera radi smanjenja ekonomskih i društvenih posledica pandemija izazvane koronavirusom. Još uvek su nesagledive posledice koje ova kriza ima na način na koji ljudi i organizacije funkcionišu, znamo da su u pitanju veliki poremećaji u svim sferama života i to na globalnom planu. Ipak ova kriza može biti i prilika da se iz nje izvuku pouke i naprave pozitivne promene za budućnost. U vreme iznenadne pojave COVID-19, Sekretarijat OECD je doneo preporuke sa ciljem da pruži pomoć poreskim administracijama. Preporuke ne sadrže konkretne mere, već definišu ciljeve koje poreske administracije treba da ostvare. Kao što smo naveli, Svetska zdravstvena organizacija je proglasila pandemiju korona virusa COVID-19, a nakon toga je Srbiji uvedeno vanredno stanje. Vlada je donela niz mera u cilju kontrole širenja virusa i u cilju smanjenja posledica izazvanih korona virusom. Pored ekonomskih, Republika Srbija je donela finansijske mere, mere za zaštitu stanovništva od pandemije i poreske mere. Poreska administracija je sprovodila sve mere i radnje propisane zakonima i aktima Vlade RS donetim za vreme vanrednog stanja, a prvenstveno one aktivnosti koje su fiskalno najizdašnije, kao i one aktivnosti koje olakšavaju poslovanje poreskim obveznicima u uslovima vanrednog stanja kako u delu likvidnosti tako i u drugim aspektima poslovanja. Značajno je bilo obezbediti kontinuitet poslovanja kritičnih funkcija, kao i obezbediti uslove zaštite za zaposlene, sve vreme tokom trajanja pandemije korona virusa.

Ključne reči: OECD, poreska politika, poreska administracija, državna uprava, pandemija COVID-19.

Abstract: The World Health Organization has declared a coronavirus pandemic COVID-19, which affects the lives of many people around the planet. We are facing a global health and social crisis. In all countries of the world, the executive has prescribed programs of economic and tax measures to reduce the economic and social consequences of pandemics caused by coronavirus. The consequences that this crisis has on the way people and organizations function are still incalculable, we know that there are major disturbances in all spheres of life, and on a global level. However, this crisis can also be an opportunity to learn from it and make positive changes for the future. At the time of the sudden appearance of COVID-19, the OECD Secretariat issued recommendations with the aim of providing assistance to tax administrations. The recommendations do not contain specific measures, they already define the goals that tax administrations should achieve. As we stated, the World Health Organization declared a pandemic of the coronavirus virus COVID-19, and after that a state of emergency was introduced in Serbia. The government has taken a number of measures to control the spread of the virus and to reduce the effects of the corona virus. In addition to economic measures, the Republic of Serbia has adopted financial measures, measures to protect the population from pandemics and tax measures. The Tax Administration has implemented all measures and actions prescribed by laws and acts of the RS Government adopted during the state of emergency, primarily those activities that are most fiscally generous, as well as those activities that facilitate business taxpayers in a state of emergency in terms of liquidity and other aspects. business. It was important to ensure the continuity of business of critical functions, as well as to provide conditions of protection for employees, all the time during the coronary virus pandemic.

Keywords: OECD, tax policy, tax administration, public administration, COVID-19 pandemic.

UVOD / INTRODUCTION

Svetska zdravstvena organizacija je proglasila pandemiju COVID-19, koja utiče na živote mnogih ljudi širom planete. Suočavamo se sa zdravstvenom i socijalnom krizom svetskih razmera. U svim zemljama u svetu, izvršne vlasti su propisale programe ekonomskih i poreskih mera radi smanjenja ekonomskih i društvenih posledica pandemija izazvane koronavirusom.

Poreska politika jedne zemlje obuhvata usklađeno delovanje državnih institucija, kroz ubiranje javnih prihoda, na raspodelu, razmenu, potrošnju i proizvodnju u određenom nacionalnom prostoru i vremenu, u skladu s društveno prihvatljivim ciljevima i zadacima (Aleksić, 2018).

Zemlje EU su u pandemiji koronavirusa bile pogođene na različite načine, pa su i odgovori država bili različiti. Najznačajniji su bili fiskalni paketi koje su donosile zemlje pojedinačno, zatim mere Evropske centralne banke (ECB), kao i specifične mere nacionalnih centralnih banaka. Od samog početka pandemije, odgovor u domenu ekonomske politike je bio prisutan. EU je kada su u pitanju mere fiskalne politike, ostavila nacionalnim vlastima da o tome odlučuju. EU je prihvatila da se primenjuju klauzule koje pružaju članicama mogućnost da reaguju značajnim fiskalnim stimulansima za kompanije u privrednim sektorima koji su najviše pogođeni pandemijom koronavirusa.

Kako bi sprovođenje poreske politike bilo uspešno u vreme iznenadne pojave COVID-19, Sekretarijat OECD je doneo preporuke sa ciljem da pruži pomoć poreskim administracijama. Preporuke ne sadrže konkretne mere, već definišu ciljeve koje poreske administracije treba da ostvare. Svaka zemlja će donošenjem nacionalnih mera konkretnije odrediti neophodne procedure za obezbeđivanje kontinuiteta poslovanja. Kontinuitet poslovanja je složen proces, a usvojene mere zavise od pozicije poreske administracije (na primer stepen digitalizacije usluga, razvoj mogućnosti za udaljeni rad, odgovornosti poreske administracije, ugovorni aranžmani za spoljne saradnike, itd.). Potrebno je ostvariti sledeće ciljeve (OECD, 2020):

Održavanje bezbednosti zaposlenih i poreskih obveznika. Potrebno je doneti mere za smanjenje prenosa virusa, na primer minimiziranje fizičkih kontakata i obezbeđivanje odgovarajućih postupaka higijene i dezinfekcije uz jasnu politiku o tome šta zaposleni treba da rade u slučaju bolesti i, gde je potrebno, prelazak na udaljeni rad i zatvaranje svih organizacionih jedinica osim za neophodno osoblje.

Neprekidno pružanje kritičkih usluga poreskim obveznicima i vladi tokom produženog perioda. Tra-

janje pandemije može značajno opteretiti sisteme administracija (na primer kao rezultat povećanog udaljenog rada, smanjene sposobnosti za održavanje opreme, poteškoća u sprovođenju koordinisanih aktivnosti) zbog čega je važno da administracija identifikuje skup kritičkih funkcija koje se moraju sprovesti, poželjne funkcije za smanjenje prekida i funkcije koje nisu od važnosti.

Pružanje podrške širokom krugu poreskih obveznika, uključujući kao rezultat nove politike reagovanja vlade. Pandemije utiču na zemlju kao celinu, to može dovesti do široko rasprostranjenog udara u ekonomiji jer dolazi do pada potražnje, prekida u lancima snabdevanja i razvoja ograničenja novčanih tokova. Da bi se sprečio nastanak ovog začaranog kruga, mogu se doneti mere za podršku poreskim obveznicima u celini ili značajnom broju poreskih obveznika u pogođenim sektorima.

Jasni i blagovremeni procesi donošenja odluka u okruženju koje se rapidno menja i stanjima nesigurne budućnosti. Pandemije se mogu brzo otrgnuti kontroli sa povećanom stopom zaraze ili značajnim promenama u vladinoj politici (na primer restrikcije kućne izolacije i karantina, restrikcije prevoza, pitanja infrastrukture). U toj situaciji planovi kontinuiteta poslovanja zahtevaju prilagođavanje, a donošenje odluka mora biti jasno i blagovremeno.

Jasna i blagovremena komunikacija sa poreskim obveznicima i zaposlenima. Period pandemije može biti zbunjujući, demoralizujući i zastrašujući, naročito period kada se dešavaju brze i nesigurne promene u uticaju i reakcijama na pandemiju. Jasna komunikacija je od vitalnog značaja za pruženje pomoći zaposlenima i poreskim obveznicima za razumevanje svojih opcija i odgovornosti i da bi se obezbedilo inkluzivno okruženje i ono koje pruža podršku.

1. MERE KOJE JE DONELA VLADA REPUBLIKE SRBIJE U CILJU KONTROLE ŠIRENJA VIRUSA I SMANJENJA POSLEDICA IZAZVANIH KORONA VIRUSOM / MEASURES ADOPTED BY THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF SERBIA IN ORDER TO CONTROL THE SPREAD OF THE VIRUS AND TO REDUCE THE CONSEQUENCES OF CROWNS CAUSED BY THE VIRUS

Kao što smo naveli, Svetska zdravstvena organizacija je proglasila pandemiju COVID-19, a nakon toga je u Srbiji uvedeno vanredno stanje. Vlada je donela niz mera u cilju kontrole širenja virusa i u cilju smanjenja posledica izazvanih korona virusom. Pored ekonomskih, Republika Srbija je donela finansijske mere, mere za zaštitu stanovništva od pandemije i poreske mere.

Državni službenik je dužan da se u kriznim i vanrednim situacijama (elementarne nesreće i katastrofe, pojave epidemije zarazne bolesti i drugo) odgovorno ponaša i da poštuje opšta uputstva i preporuke tela nadležnih za praćenje stanja i usmeravanje i usklađivanje aktivnosti državnih organa, organizacija i službi u kriznoj ili vanrednoj situaciji. Na osnovu člana 164. stav 2. Zakona o državnim službenicima (2005-2018), Visoki službenički savet donosi odluku o Dopuni Kodeksa ponašanja državnih službenika (2020), 16. marta 2020. godine. U tom smislu donete su:

1. *Uredba o merama za vreme vanrednog stanja* (2020), kojom se propisuju mere kojima se odstupa od Ustavom zajemčenih ljudskih i manjinskih prava za vreme vanrednog stanja. Na osnovu donete Uredbe, Ministarstvo unutrašnjih poslova, u saglasnosti sa Ministarstvom zdravlja, može privremeno da ograniči ili zabrani kretanje licima na javnim mestima, kao i da naredi pojedinim licima ili grupama lica koja su zaražena ili se sumnja da su zaražena zaraznom bolešću COVID-19 da borave na adresi svog prebivališta, odnosno boravišta, sa obavezom javljanja nadležnoj zdravstvenoj ustanovi.

2. *Uredba o poreskim merama za vreme vanrednog stanja radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-COV-2* (2020). Vlada RS je donela ovu Uredbu i ona je stupila na snagu istog dana kada je objavljena, 20.3.2020. Uredbom se utvrđuju poreske mere za vreme vanrednog stanja, radi ublažavanja ekonomskih posledica usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-COV-2, u cilju povećanja likvidnosti poreskih obveznika. Uredbom se propisuju dve poreske mere:

a) olakšice za obveznike kojima je odloženo plaćanje poreskog duga, u skladu sa čl. 73-74b Zakona o poreskom postupku i poreskoj administraciji (2002-2019);

b) obračun kamate na neplaćene ili manje plaćene poreze i sporedna poreska davanja po smanjenoj kamatnoj stopi za vreme trajanja vanrednog stanja.

Olakšice za obveznike kojima je odloženo plaćanje poreskog duga

U skladu sa odredbama člana 2. Uredbe, prema poreskim obveznicima - pravnim licima, preduzetnicima, poljoprivrednicima i fizičkim licima koji imaju odobreno odlaganje plaćanja dugovanog poreza u smislu odredaba čl. 73-74b ZPPPA, za vreme vanrednog stanja neće se preduzimati mere propisane članom 74. st. 7-9. ZPPPA, počev od rate koja je dospevala u martu 2020. godine.

Poreska uprava neće za vreme vanrednog stanja po službenoj dužnosti poništiti sporazum, odnosno ukinuti rešenje o odlaganju plaćanja dugovanog poreza i neće radi naplate istog sprovesti postupak prinudne naplate, pri čemu se u navedenom periodu ne obračunava kamata u smislu čl. 75. i 76. ZPPPA.

Dakle, suština je u tome da ako obveznik ne izmiruje redovno rate (počev od rate koja je dospevala u martu 2020. godine), u skladu sa sporazumom ili rešenjem o odlaganju plaćanja dugovanog poreza, odnosno ako u periodu za koji je odloženo plaćanje dugovanog poreza ne izmiruje redovno tekuće obaveze, Poreska uprava neće:

- poništiti sporazum, odnosno ukinuti rešenje o odlaganju plaćanja dugovanog poreza;

- naplatiti dugovani porez iz sredstava obezbeđenja, odnosno u postupku prinudne naplate;

- obračunavati kamatu na iznos dugovanog poreza čije je plaćanje odloženo.

Obračun kamate po nižoj stopi za vreme vanrednog stanja

Prema odredbi člana 3. Uredbe, poreskim obveznicima - pravnim licima, preduzetnicima, poljoprivrednicima i fizičkim licima za vreme vanrednog stanja na iznos manje ili više plaćenog poreza i sporednih poreskih davanja, osim kamate, obračunava se i plaća kamata po stopi jednakoj godišnjoj referentnoj stopi Narodne banke Srbije.

Dakle, suština je da će se za vreme vanrednog stanja, kamata na neplaćeni iznos poreza i sporednih poreskih davanja, obračunavati samo po referentnoj kamatnoj stopi NBS, bez uvećanja za deset procentnih poena (kako je to inače propisano u članu 75. stav 1. ZPPPA). Trenutna referentna kamatna stopa NBS iznosi 1,75%. Dakle, za vreme vanrednog stanja, kamata na iznos neplaćenog ili manje plaćenog poreza, obračunava se po stopi od 1,75%.

Vanredno stanje u RS je uvedeno 15. marta 2020. godine, a to u vezi sa Uredbom znači da se snižena kamata obračunava od tog datuma, pa sve do ukidanja vanrednog stanja. Postavlja se pitanje da li se snižena kamata primenjuje samo na iznos neplaćenog poreza koji je dospeo počev od 15. marta 2020. godine, ili na sve neplaćene ili manje plaćene poreze, nezavisno od toga da li su dospeli pre ili posle vanrednog stanja. Mišljenje poreske struke je bi bilo logično da se po sniženoj stopi obračunava kamata za sve neplaćene ili manje plaćene poreze dok traje vanredno stanje, nezavisno od toga da li je obaveza dospela pre ili nakon proglašenja vanrednog stanja.

ZPPPA se primenjuje na sve javne prihode koje naplaćuje Poreska uprava, ako drugim poreskim za-

konom nije drukčije uređeno. Zato se član 3. Uredbe ne odnosi se samo na poreze u užem smislu, već i na sve ostale javne prihode koje naplaćuje Poreska uprava. Drugim rečima, po sniženoj kamatnoj stopi obračunava se i kamata na neplaćene ili manje plaćene doprinose za obavezno socijalno osiguranje, kao i na druge javne prihode koje naplaćuje Poreska uprava. Člana 3. Uredbe se odnosi i na to da se kamata po sniženoj stopi obračunava i kada obveznik ima pravo na kamatu po osnovu više plaćenog poreza.

3. *Uredba o organizovanju rada poslodavaca za vreme vanrednog stanja (2020)*, kojom se uređuje poseban način i organizacija rada poslodavaca na teritoriji Republike Srbije za vreme vanrednog stanja.

Na osnovu Uredbe, za vreme vanrednog stanja poslodavac je dužan da omogući zaposlenima obavljanje poslova van prostorija poslodavca (rad na daljinu i rad od kuće), na svim radnim mestima na kojima je moguće organizovati takav rad u skladu sa opštim aktom i ugovorom o radu.

Takođe, poslodavac je dužan da u cilju osiguranja zaštite i zdravlja zaposlenih, radno angažovanih i stranaka obezbedi sve opšte, posebne i vanredne mere koje se odnose na higijensku sigurnost objekata i lica u skladu sa Zakonom o zaštiti stanovništva od zaraznih bolesti.

Za zaposlene i radno angažovane, koji su u neposrednom kontaktu sa strankama ili dele radni prostor sa više lica, potrebno je obezbediti dovoljne količine zaštitne opreme u skladu sa posebnim propisima.

4. *Dopuna Kodeksa ponašanja državnih službenika (2020)*, kojom je propisano da je državni službenik koji rukovodi državnim organom ili užom unutrašnjom jedinicom u organu dužan da poslovne aktivnosti reorganizuje i upravljanje ljudskim resursima primeni epidemiološkoj situaciji. Reorganizovanje poslovnih aktivnosti podrazumeva obezbeđivanje kontinuiteta kritičnih aktivnosti i bezbednosti zaposlenih tokom trajanja epidemije/pandemije.

U propisanim merama zaštite fizička distanca je ključni instrument u sprečavanju širenja zaraze, kao i smanjenje kretanja i međusobni kontakt građana. Mere su se odnosile i na poslodavce i na zaposlene, a i na organe državne uprave. Država se suočila sa više problema, da se bori protiv virusa, ali i da obezbedi nesmetan rad i funkcionisanje rada organa državne uprave, uz istovremenu zaštitu zdravlja svojih zaposlenih.

Uvođenje rada od kuće kao redovan način rada za privatni i za državni sektor predstavlja veliki izazov. Naročito je teško bilo državnim organima i

državnim službenicima, jer su se otvorila brojna pitanja: kako postupati u upravnim postupcima, potpisivanje dokumenata, pružanje osnovnih javnih usluga i poštovanje zakonom zadatih procedura u postupanju državnih organa, organizovanje sastanaka i međusobno usaglašavanje vremena. Kako bi omogućili rad od kuće, državni organi morali su da donose posebna rešenja za svakog zaposlenog da bi se formalno omogućilo da državni službenici ne moraju da dolaze na posao, te da mogu da rade od kuće.

Već na početku ovakvog načina rada uočeni su određeni problemi u radu: nedostatak komunikacija i dostupnost kolega, loša internet veza, nedostatak kancelarijskog materijala i opreme (npr. skener, štampač itd.). Međutim, kriza je donela i druge probleme koji su dodatno opteretili rad od kuće: briga o deci i njihovom školovanju od kuće, nabavke namirnica, psihološki pritisak usled zatvorenosti i nedostatka kretanja..

2. SPROVOĐENJE PORESKOG SISTEMA U USLOVIMA VANREDNOG STANJA KOJE JE UVEDENO ZBOG KORONA VIRUSA / IMPLEMENTATION OF THE TAX SYSTEM IN THE CONDITIONS OF THE STATE OF EMERGENCY INTRODUCED DUE TO THE CORONA VIRUS

Poreske mere koje je donela Vlada RS

Objektivne okolnosti kao što su: mere Vlade RS u uslovima vanrednog stanja u oblasti fiskalnog sistema, u oblasti rada državne uprave, izmenjena organizacija obavljanja poslovnih procesa (deo poslovnih procesa obavlja se radom od kuće), kao i mere ograničenja kretanja između naseljenih mesta i mera ograničenja kretanja u toku radnog dana, stvaraju potrebu definisanja prioriteta u radu Poreske uprave, identifikaciju ključnih infrastrukturnih sistema u Poreskoj upravi u uslovima vanrednog stanja koje je neophodno obezbediti u punom kapacitetu, i definisanje obima i načina obavljanja poslovnih procesa u organizacionim jedinicama Poreske uprave.

Poreski sistem u uslovima vanrednog stanja definisan je zakonskim aktima donetim do uvođenja vanrednog stanja, kao i aktima Vlade RS donetim za vreme trajanja vanrednog stanja. U uslovima vanrednog stanja poreska administracija sprovodi sve mere i radnje propisane zakonima i aktima Vlade RS donetim za vreme vanrednog stanja, a prvenstveno one aktivnosti koje su fiskalno najizdašnije, kao i one aktivnosti koje olakšavaju poslovanje poreskim obveznicima u uslovima vanrednog stanja kako u delu likvidnosti tako i u drugim aspektima poslovanja.

Poreska uprava Republike Srbije obavestila je poreske obveznike da će za vreme trajanja vanrednog stanja, a u cilju bezbedonosno-zdravstvene zaštite građana i u skladu sa preporukama i merama koje sprovodi Vlada Republike Srbije, važiti izmenjen način rada i komuniciranja između poreskih obveznika i Poreske uprave. Poreska uprava Republike Srbije savetuje korišćenje elektronskih servisa ePorezi, zatim elektronskog načina komuniciranja putem mejla, kao i korišćenje usluga Kontakt centra umesto poseta organizacionim jedinicama Poreske uprave. Elektronski servisi ePorezi radiće nesmetano i u narednom periodu. Nesmetano će moći da se predaju elektronski potpisani obrasci poreskih prijava, prati status poslatih prijava, ima uvid u stanje na računima i dobiju e-uverenja.

Poreska uprava Republike Srbije omogućila je elektronski način komunikacije sa poreskim obveznicima otvorivši posebne mejl adrese za prijem podnesaka elektronskim putem. Spiskovi elektronskih adresa za prijem podnesaka elektronskim putem objavljeni su na sajtu Poreske uprave i vidno istaknuti u formi obaveštenja na objektima svih organizacionih jedinica Poreske uprave.

Poreska uprava neće po službenoj dužnosti ukinuti rešenje o odlaganju plaćanja dugovanog poreza i neće radi naplate sprovoditi postupak prinudne naplate (niti će u navedenom periodu obračunavati kamatu).

Poreski odgovor Srbije na COVID-19, značio je donošenje paketa poreskih mera, koje su imale za cilj sprečavanje pada privredne aktivnosti i pružanje pomoći preduzećima i domaćinstvima:

- Na iznos manje ili više plaćenog poreza i sporednih poreskih davanja, osim kamate, obračunava se i plaća kamata po stopi jednakoj godišnjoj referentnoj stopi Narodne banke Srbije (ovo važi za sledeće poreske obveznike: pravna lica, preduzetnike, poljoprivrednike, fizička lica).

- Odlaganje plaćanja poreza na zarade i doprinose za privatni sektor, tokom trajanja vanrednog stanja, uz kasniju otplatu nastale obaveze u ratama sa početkom najranije od 2021. godine.

- Odlaganje plaćanja akontacija poreza na dobit u drugom kvartalu ove godine.

- Oslobođanje davalaca donacija od obaveze plaćanja PDV-a.

Međutim, donošenje mere je početni korak, sledilo je primenjivanje donetih mere od strane državnih i drugih institucija u Srbiji. Kada je poreska administracija u pitanju, osnovno je obezbeđivanje kontinuiteta kritičnih aktivnosti i bezbednosti zaposlenih tokom trajanja pandemije.

ZAKLJUČAK / CONCLUSION

Radi rešavanja zdravstvene krize i sprečavanja pada ekonomije, koje su izazvane izbijanjem pandemije COVID-19, Vlade evropskih zemalja su preduzele veliki broj aktivnosti. Stavljanje pod kontrolu i sprečavanje širenja virusa bio je prioritet vlade. Prioritetno je bilo rešiti i staviti pod kontrolu zdravstvenu krizu, a onda se prešlo na donošenje mera radi ublažavanje poteškoća u privredi i celokupnoj ekonomiji. Poreska politika je od ključnog značaja za ublažavanje posledica covid-19, kao i mnoge zemlje Evropske unije i Srbija je merama poreske politike ublažila uticaj krize. Teško je bilo sačuvati ekonomiju u uslovima ograničenog kretanja i socijalne distance. To je ozbiljno uticalo na ponudu radne snage. Takođe, dogodilo se da čitavi sektori nacionalne ekonomije budu zatvoreni kao npr. saobraćaj, transport, turizam, proizvodnja, restorani, hoteli, maloprodajni objekti. Poreska politika je bila način da države donošenjem poreskih mera, ubrzano deluju na spašavanje života, zaštite pojedinaca, spašavanje firmi, nezaposlenosti. Dakle, poreskim merama se sprečavao pad privredne aktivnosti i pružala se pomoć preduzećima i domaćinstvima. Prioritet javne politike, u ovom trenutku, bio je izdvajanje budžetskih sredstava za zdravstvenu zaštitu, lekove i medicinsku opremu.

Mere poreske politike koje je primenila Srbija kao odgovor na COVID-19, su manjeg obima u poređenju sa drugim ekonomijama Jugoistočne Evrope. Na primer, za razliku od nekih ekonomija JIE, Srbija nije uvela garanciju za javni zajam, direktne novčane transfere domaćinstvima ili odlaganje fiksnih troškova za domaćinstva i preduzeća (OECD, 2021).

Da bi poreska politika u Srbiji postigla svoje ciljeve, potrebno je da donosioci ove politike ojačaju podršku privredi, a time i celokupnoj ekonomiji, kroz smanjenje poreza i donošenje subvencija, koje bi mogle da podstaknu ekonomski oporavak.

LITERATURA / REFERENCES

- [1] Aleksić V. (2018), *Poresko pravo*, Pravni fakultet Univerziteta Union, Beogradu.
- [2] Dopuna Kodeksa ponašanja državnih službenika (2020), *Sl. glasnik RS*, 792 br 119-01-1/2020-01
- [3] OECD (2020), *Reagovanje poreske administracije na COVID-19*, OECD.
- [4] OECD (2021), *OECD Izveštaj o konkurentnosti 2021 iz oblasti poreske politike*.
- [5] Uredba o merama za vreme vanrednog stanja, *Službeni glasnik RS*, br. 31/2020 od 16.3.2020. godine, kada je i stupila na snagu.
- [6] Uredba o organizovanju rada poslodavaca za vreme vanrednog stanja, *Službeni glasnik RS*,

- broj 31/2020 od 16.3.2020. godine, kada je i stupila na snagu.
- [7] Uredba o poreskim merama za vreme vanrednog stanja radi ublažavanja ekonomskih posledica nastalih usled bolesti COVID-19 izazvane virusom SARS-COV-2, *Sl. glasnik RS*, br. 38/2020
- [8] Zakon o državnim službenicima, *Službeni glasnik RS*, br. 79/05, 81/05 – ispravka, 83/05 – ispravka, 64/07, 67/07 – ispravka, 116/08, 104/09, 99/14, 94/17 i 95/18.
- [9] Zakon o poreskom postupku i poreskoj administraciji, *Sl. glasnik RS*, br. 80/2002, 84/2002 - ispr., 23/2003 - ispr., 70/2003, 55/2004, 61/2005, 85/2005 - dr. zakon, 62/2006 - dr. zakon, 63/2006 - ispr. dr. zakona, 61/2007, 20/2009, 72/2009 - dr. zakon, 53/2010, 101/2011, 2/2012 - ispr., 93/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 105/2014, 91/2015 - autentično tumačenje, 112/2015, 15/2016, 108/2016, 30/2018, 95/2018 i 86/2019.